

I když se Trump prohlásil vítězem, vyhrál kandidát demokratů

Ve středu 4. listopadu se prezident Trump při tiskové konferenci prohlásil vítězem voleb přes to, že se hlasy pořád ještě počítaly. Na definitivní výsledky letošních Amerických voleb si budeme muset ještě několik dní a možná i týdnů počkat. Donald Trump oznámil, že požádá nejvyšší soud o ukončení sčítání hlasů, které přišly poštou. Už během své kampaně vyjádřil názor, že volba formou korespondenčních lístků je náchylná k podvodu a tedy nelegitimní.

Demokrat Joe Biden získal k polední 4. října 19 států a 224 hlasů volitelů. Donald Trump získal států 23, ale volitelských hlasů má méně než Joe Biden, přesněji 213. V USA voliči nevolí přímo prezidenta, ale rozhodují o tom, koho bude preferovat jejich stát. Kandidát, který získá většinu hlasů, získá všechny hlasy volitelů. Volitelé jsou zastupitelé států. Jejich počet závisí na počtu obyvatel a k tomu se přidávají dva další. Celkové číslo volitelů tak reprezentuje počet zástupců, které má stát ve sněmovně reprezentantů a dva ze senátu. K výhře potřebuje prezidentský kandidát získat nadpoloviční většinu volitelských hlasů, tedy nad 270. Prozatím je boj velice těsný. Pokud by vyhrál Joe Biden, stal by se historicky nejstarším prezidentem USA. Donald Trump by naopak byl prvním prezidentem, který neobhájil druhý mandát od roku 1992.

Koronavirová situace přispěla k nárůstu počtu Američanů, kteří k volbě prezidenta využili korespondenční lístek. Podle The Guardian to bylo skoro 60 milionů voličů (data z 1. října). Ve volbách v roce 2016 byl celkový počet korespondenčních lístků poloviční. Každý ze států USA má jiná pravidla ohledně jejich sčítání. Některé státy nezačínají až do volebního

Už je jisté, že Joe Biden bude prezidentem.

Foto archiv

dne a sčítání může pokračovat i několik dní po něm. Výsledek může být znám až na konci týdne. Dvěma státy s prodlouženým sčítáním lístků jsou Wisconsin a Pensylvánie, které jsou zároveň takzvané swing states. Většina států USA volila v posledních dvaceti letech kandidáty stejné strany, buď demokraty, nebo republikány. Jen u 12 států se mění preference v každých volbách, proto se jim říká swing states. O tyto státy kandidáti bojují, protože jejich hlasy rozhodují o budoucím prezidentovi více než jiné. Podle dat ze 4. října prezident Trump mírně vedl ve většině swing states.

Nicméně korespondenční lístky nejsou zdaleka sečteny. Průběžné sčítání ukazuje, že lístky využili k hlasování převážně demokrati. To je hlavní z důvodů, proč se Donald Trump snaží zastavit sčítání těchto hlasů. Jejich úplné sečtení by mohlo změnit Trumpův těsný náskok v prohru.

Trump oznámil, že kvůli nelegitimitě korespondenčních lístků si přeje zastavit jejich sčítání. Trumpova nedůvěra ke korespondenčním lístkům není podložena fakty. Studie z roku 2017 ukázala, že pravděpodobnost jakéhokoli podvodu v Amerických volbách je méně než 0.0009%. Finální

rozhodnutí bude na nejvyšším soudu. V něm mají republikáni šest zástupců oproti jen třem demokratům. Je možné, že soud vyjde republikánskému prezidentovi vstříc. Soudním procesem se výsledek voleb může posunout i o několik týdnů.

Výsledků voleb se obávají majitelé obchodů. Ve všech velkých městech obrňují své výlohy dřevěnými deskami. Po vyhlášení vítězného kandidáta se očekávají výtržnosti a protesty proti novému prezidentovi. K potyčkám může dojít bez ohledu na to, který z kandidátů vyhraje.

ILIKE KUMSOVÁ

Editorial

Toto číslo Fleše dokládá pravdu, že včerejší noviny už mohou být zastaralé. Přípravovali jsme texty ke 4. listopadu. Mezi tím se ale odehrála celá řada věcí. Především americké prezidentské volby vyhrál demokratický kandidát Joe Biden a získal více než 270 volitelů. Čísla ještě nejsou definitivní, ale to mu stačí. Voliči demokratů výsledek pojednali jako lidovou veselici, kdežto skalní voliči Trumpa hledají, jak výsledky zpochybnit. Nepříjemné čekání způsobilo především korespondenční hlasování. Toho využilo na 100 milionů Američanů, kteří se nechtěli tísnit ve volebních místnostech a vybrali si možnost hlasovat předem bezpečněji. Korespondenční hlasy se navíc někde začaly počítat až ve volební den, což způsobilo další prodlevu. Pro všechny novináře jsou tohle poměrně těžké momenty, kdy musí delší dobu informovat o něčem, co časem nějak dopadne, ale dlouho se neví jak. Je velmi pravděpodobné, že výsledky budou ještě posuzovat soudy. Zatím to tedy nevyplývá na kultivované předání moci, jak bychom očekávali.

Stejně tak jsme ke 4. listopadu připravovali další materiály, tak že i sportovní stránka se dostala do poněkud historické situace.

O čem píšeme dál? V Česku jsou stále platná protikoronavirová opatření – jsou zavřené nejen ZOO, ale také školy, kadeřnictví, fitnesscentra, a další služby, omezený je provoz restaurací. Kdy a za jakých podmínek omezení skončí není jisté.

Ale věnujeme se i dalším domácím tématům i kultuře a recenzi knih a hudby, také se dozvíte, jak dopadlo udělování cen Divadelních novin. Na straně 4 jsou novinky – vlastně stařinky - ze sportu. Jako jistota pokračuje případ Romana Berbra. Tohle číslo je možné uložit a dokumentovat na něm, jak rychle se někdy doba mění.

Pěkné čtení přeje
VAŠE REDAKCE FLEŠE

Opatření budou platit až do 20. listopadu, školy se zatím neotevřou

Vláda prodloužila zavedená mimořádná opatření proti šíření koronaviru až do 20. listopadu, stejně jako nouzový stav. Ministr školství Robert Plaga (za ANO) upřesnil, kdy by se žáci mohli opět začít vracet do škol. „Prioritu mají první a druhé ročníky základních škol. Dále by se měla otevřít individuální a praktická výuka vysokých škol do 15 osob,“ řekl.

Lockdown, který začal platit 22. října, měl skončit 3. listopadu. To se však nestalo. Vzhledem k pokračující vážné situaci pandemie COVID-19 se vláda rozhodla prodloužit přísná opatření až do 20. listopadu. V České republice doposud zemřelo na virus více než 4 000 lidí. Také však se zavedením opatření začínají klesat počty nakažených. Ve středu 4. listopadu do 18:00 přibýlo o tisícovku méně nakažených než minulou středu k večeru. K uvol-

ňování opatření hodlá vláda přistupovat opatrně. Podle zveřejněného záměru ze střeďečního jednání sněmovního výboru pro zdravotnictví oznámil ministr zdravotnictví Jan Blatný (za ANO) poslancům, že model pro uvolňování nebo zpřísnování opatření podle stavu epidemie bude mít pět úrovní rizika, na které budou navázána konkrétní opatření. Situace se bude hodnotit v jednotlivých krajích. První verzi plánu chce mít ministr zdravotnictví začátkem příštího týdne.

Školy se 2. listopadu neotevřely. Ministr školství Robert Plaga (za ANO) se vyjádřil, že za prioritu považuje návrat žáků prvních a druhých tříd základních škol, následně obnovení provozu speciálních škol a otevření závěrečných ročníků základních a středních škol. Není však jasné, kdy k tomu dojde. „U nás to zatím vypadá, že ten

růst nepokračuje. Zásadní informace ohledně nějaké předpovědi, jak to bude dál s očekáváním, návratem do škol nebo s obchody, se dozvíme v pá-

tek,“ uvedl na tiskové konferenci, která proběhla 4. listopadu, premiér Andrej Babiš (ANO). O odhadech ohledně termínů návratu do škol a otevření

obchodů by měl v pátek informovat ministr zdravotnictví.

SIMONA MATUŠOVÁ

Foto archiv

Dělá Mikuláš Minář dobrý krok? Kříž smíření na památku bitvy na Bílé hoře

Mikuláš Minář opustil spolek Milion chvilék pro demokracii, který se do širokého povědomí dostal především pořádáním demonstrací proti vládě Andreje Babiše. Důvodem pro odchod ze spolku, který spoluzakládal, je vznik nového politického subjektu, pravděpodobně hnutí. Avizovanou strategií nového hnutí má být velká kontaktní kampaň s cílem oslovit voliče hnutí ANO 2011. Mikuláš Minář doufá ve spolupráci se stovkami dobrovolníků, kteří by mu pomohli vyhrát sněmovní volby, které se budou konat v příštím roce. Tento Minářův čin budí rozporuplné emoce.

Vzhledem k tomu, že hnutí chce vyhrát volby společně se současnými opozičními stranami, nabízí se otázka, zda spíš nepřebere potenciální voliče zejména TOP 09, hnutí STAN či ODS. Při současném roztržení středoprávního politického spektra se zakládání nového subjektu, který bude vyznávat podobné hodnoty, může zdát jako nešťastné. Zejména v případě nově vzniklé trojkoalice TOP 09, ODS a KDU-ČSL, která bude potřebovat pro vstup do poslanecké sněmovny alespoň 15% hlasů, by případný odliv voličů mohl znamenat velký propadák. Celý Minářův záměr by se takto mohl rozpadnout a nadělat mno-

hem více škody než užítu. Tento muž však už několikrát ukázal, že je schopný úspěšně organizovat velké projekty a není radno ho podceňovat.

Větším problémem je, že Minářovy nové ambice jako by degradovaly akce Milionu chvilék pro demokracii. Právě díky činnosti tohoto spolku se totiž zviditelnil a byl s ním spojován. Při pořádání demonstrací, z nichž největší se konala v červnu 2019 na pražské Letné, zastánci Andreje Babiše a Miloše Zemana často Mináře podezírali, že staví základy pro své potenciální politické působení. Základní hodnotou Milionu chvilék byla jakási nadpolitická s důrazem na demokratické hodnoty. Minářův vstup do politiky a otevřený zájem spolupracovat se současnou opozicí může rozbourat poselství spolku a nalomit hodnoty, které se snažil prosazovat. Zároveň v očích již zmiňovaných kritiků Minář potvrzuje dojem, že demonstrace pořádal, jen aby se zviditelnil.

Plán Mikuláše Mináře je, jak lze po jeho vystoupeních očekávat, velice ambiciózní. Pokud bude úspěšný, mohl by dokázat odstavit trestně stíhaného premiéra od moci. Pokud však úspěšný nebude, mohl by sebrat voliče opozičním stranám, degradovat činnost Milionu chvilék pro demokracii a přispět k polarizaci české společnosti. Pravděpodobnější vypadá spíš druhý scénář.

Kříž bude odhalen 8. listopadu v Aleji exulantů jako památka na 400. výročí bitvy na Bílé hoře. Do Prahy ho přijede nainstalovat jeho autor, německý benediktýn Abraham Fischer. Nevidaný třívrstvý ocelově-titanový kříž už stojí na svém místě a čeká na slavnostní odhalení. „Je to pro mě opravdu intenzivní a dojemný pohled, stále znovu si uvědomuji, že se práce podařila,“ popisuje Abraham Fischer. Dílo, na kterém autor pracoval tři roky, má třímetrová ramena a výraznou modrou barvou symbolizující nebe. Jedno rameno bude ukazovat na letohrádek Hvězda, druhé k benediktinskému klášteru. Fischer také říká, že kříž nemá jen připomínat samotnou bitvu, ale snaží se poukázat i na části historie, které se v budoucnu nesmí opakovat.

Válečný střet, který se stal symbolem náboženské intolerance a zásadně ovlivnil osud českého státu. V českých zemích na počátku 17. století převládala protestantská víra. Tento fakt byl důvodem náboženských nepokojů a vyostřil napětí mezi obyvateli a katolickým panovníkem Matyášem Habsburským. Habsburské intenzivně podporovali rozvoj katolické víry a postupně zrušili stavovské svobody. Situace vyvrcholila v českém stavovském povstání, které započalo 23. května 1618 tak zvanou druhou pražskou defenestrací. Z oken Pražského hradu byli vyhozeni dva místodržící a jejich sekretář, příslušníci dosazení Habsburky. Jako zázrakem vyvázli všichni tři bez větších zranění. Tento skutek však znamenal počátek konfliktů, které zachvátily zemi na následující dva roky. Stavové pak využili smrt habsburského panovníka a odmítli jeho právoplatného nástupce Ferdinanda II. Za českého krále si později zvolili Fridricha Falckého, od kterého si i díky příbuzenským vztahům v Anglii slibovali výrazný vliv na rozvoj armády a průběh povstání. Jediná pomoc však přišla pouze z Nizo-

zemí a protestantské Unie. Průběh situace naznačoval bitvu, která rozhodne o osudu českého území. Stavovské vojsko, hojně sestavené ze žoldnéřů, dokázalo postavit k obraně povstání asi 20 800 mužů. Císařské vojsko spolu s vojskem katolické Ligy činilo zhruba 26 až 28 000 mužů. Armády se setkaly 8. listopadu 1620 na Bílé hoře, jen několik kilometrů od pražských městských hradeb. Blízkost města se zpočátku nabízela stavovské armádě jako výhoda a řešení v krizové situaci. Ukázala se však jako lákadlo pro důstojníky, kteří se nedostavili k regimementům a čas trávili v městských hospodách. Větší problém však představovalo nevyplacení žoldu stavovským vojákům a malá ochota bojovat. Průběh bitvy byl rychlý a jednoznačný, po dvou hodinách císařská armáda, mimo chodem také žoldnéřská, rozhodla o vítězi a zpečetila osud povstání. Přestože stavovští vojáci zaujali lepší strategickou pozici na vrcholu kopce, nebyli schopni čelit nepřátelskému vojsku. Většina se zachránila útekem. Proto ztráty na stavovské straně činily 1500 až 1800 padlých. Vítězné vojsko ztratilo přibližně 1000 mužů. Podle současných poznatků česky mluvila asi třetina stavovských žoldnéřů a na druhé straně někteří velitelé v císařské armádě. Král Fridrich Falcký, také známý jako „zimní král“ kvůli krátkému období vlády, utekl do rodné Falce. Následující den po bitvě město padlo, tak jak padlo i stavovské povstání. Bitva na Bílé hoře znamenala konec první fáze třicetileté války, která později znamenala konflikty v celé Evropě. Díky vítězství na Bílé hoře upevnili Habsburkové své postavení v zemi a značně oslabili stavovské pravomoci. Katolické náboženství se znovu stalo většinovým. Jedním z následků byla také početná emigrace těch, kteří nesouhlasili s rekatolizací. Podle některých historiků Bílá hora znamenala setrvání v habsburském soustání až do roku 1918.

RICHARD STEINDL

Mikuláš Minář.

Foto archiv

VOJTĚCH DONÁT

Nevěříme chytré karanténě. Ani sobě navzájem

Takzvaná chytrá karanténa byla naplno spuštěna 1. května, tedy před půl rokem. V některých krajích fungovala ještě dříve, od začátku dubna. Počáteční optimismus a víru v efektivnost trasování však střídá nedůvěra. Zejména od konce léta, kdy přetížené hygienické stanice přestávaly stíhat, se ve spásu republiky chytrou karanténou přestávalo věřit. A jakmile se denní přírůstky nově nakažených začaly zvyšovat po tisících, trasování rizikových kontaktů se postupně stalo nadlidským úkolem.

Když slyšíme v televizi ono slovní spojení teď, jen se usmějeme a zavrtíme hlavou. A jakmile je chytrá karanténa v jedné větě s funguje, to si pomalu ťukají na čelo i sami hygienici. Jenže poté se dozvídáme, že si za všechno můžeme sami. Jako zlobivé děti, které neposlouchají své rodiče.

Člověk je dnes větším padouchem, když si nenainstaluje eRoušku, než když si na obličej nenasadí tu skutečnou. Tedy aspoň tak to je někdy podáváno, obzvláště když národu promlouvá do duše pan premiér. Tak na čí straně vlastně stojíme? Vadí nám chytrá karanténa, protože nás už unavují nekonečné přísná opatření a po tak dlouhé době už nám trasování připadá zbytečné? Jarní strach totiž vystřídala

podzimní otupělost. Vzájemná averze věřících a skeptiků však zdánlivě nebere konce. Jediný rozdíl je v tom, že už ani nevíme, na čí straně jsme.

Jak tedy má chytrá karanténa vypadat? Jejím cílem je podchytení potenciálně nakažených osob na základě trasování a jejich izolace. Smysl má chytrá karanténa zejména v tom, že se pokouší ulehčit práci hygienickým stanicím a zabránit dalšímu šíření koronaviru díky včasné identifikaci rizikových kontaktů nakaženého a jejich izolace. Na základě dat od mobilních operátorů vytvářejí hygienické stanice mapu pohybu pozitivního jedince. Ta má pomoci nakaženému vzpomenout si na všechny osoby ve svém okolí, se kterými během posledních pěti dnů přišel do styku. Ohrožené lidi pak hygienické stanice kontaktují a stanovením karantény zabrání možnému přenosu nákazy.

Nyní už jsou ale počty nakažených příliš vysoké na to, aby hygienické stanice zvládaly všechny kontaktovat. Jako snaha pomoci jim vznikl koncept takzvaného sebereportování. Ten funguje v České republice již tři týdny. Jedná se o online formulář, na který dostanou pozitivně testovaní odkaz. Dobrovolně mohou vyplnit kontakty, což výrazně zkrátí a zefektivní hovor

s hygienickou stanicí. Prvního listopadu vyplnilo formulář téměř 62 tisíc nakažených.

To všechno přece dává smysl. Tak proč, zejména v posledních týdnech, věříme celému systému čím dál méně? Data Chytré karantény ukazují, že 1. listopadu bylo do dvaceti čtyř hodin „natrasováno“ pouze necelých pět procent pozitivních případů. Rizikové kontakty se tak mnohdy dozvídají že přišli do styku s nakaženým až po několika dnech (pokud vůbec). Z posledních dvou týdnů zůstává téměř šestnáct tisíc pozitivních případů nedeřešených po dobu delší než jeden den. V takové situaci už zbývá spolehat na zodpovědnost jednotlivců. A s tím v České republice nelze příliš počítat. Protože od čeho jsou pravidla, než aby se porušovala, že? Jakmile vyhlásili zákaz nočního vycházení až na výjimky, to jsme najednou měli na tu noční procházku prostě hroznou chuť. Zatímco na jaře bylo trendy plácet se po zádech a chválit se navzájem za vzorné chování, teď se raději obviňujeme, kdo za to může. Tihle křičí, že za všechno může vláda, tamti zase že za všechno můžou mladí lidé. Tak kdo za to teda může?!

Možná ti, co ještě nemají eRoušku. MAGDALÉNA NETÍKOVÁ

Za uzavření škol zaplatí společnost i jedinci obrovskou cenu

Ve středu 14. října vláda pro zhoršující se epidemiologickou situace opět rozhodla o uzavření většiny škol v České republice. Podobně jako při jarní vlně epidemie následovalo uzavření restaurací, obchodů, nařízení nosit roušky venku v obcích, nakonec i omezení volného pohybu osob v noci. Vzhledem k přetrvávající epidemiologické situaci, kdy je kolaps zdravotnictví stále možnou realitou příštích týdnů, by se brzké otevření škol jevilo jako nanejvýš nezodpovědné rozhodnutí. Přesto kroky vlády vyvolávají pochybnosti, jestli jsou její priority nastaveny správně. Jak opako-

vaně argumentovala řada odborníků, nedávno například ekonom CERGE-EI Štěpán Jurajda, uzavření škol je z dlouhodobého hlediska opatřením, které nás bude stát nejvíce. „Dopady krátkodobých absencí školáků jsou podle desítek studií celoživotní a kumulují se do stovek miliard. Dopady uzavření restaurací, jakkoliv je to pro vlastníky restaurací katastrofické, jsou oproti tomu drobné,“ uvedl Štěpán Jurajda v rozhovoru pro DTV. Nabízí se proto otázka, jestli by uzavření škol nemělo být až posledním nejzazším krokem boje proti epidemii? Pokračování na straně 3

Třicet let rané péče v ČR

V pondělí 2. listopadu odstartoval 13. ročník osvětové kampaně Týden rané péče, tentokrát s podtitulem „30 lepších startů“. Společnost pro ranou péči, která celý týdenní program zaštiťuje, totiž pomáhá již třicet let. Vzhledem k současné epidemiologické situaci se celá akce přesunula do online prostředí, potrvá až do 8. listopadu.

Týden rané péče chce ukázat veřejnosti, čemu čelí rodiny vychovávající dítě s hendikepem a jak může právě raná péče v podobných případech situaci ulehčit. Kromě mediálních vstupů zástupců organizace zahrnoval program například online workshop trénování paměti, cvičení jógy po tmě či webináře pro zdravotníky, sociální pedagogy a vysokoškolské studenty. Kdo chtěl víc podrobností, mohl zavolat na horkou linku regionálních poboček a vyptat se na doplňující informace o rané péči.

Současná vládní opatření ovlivnila i průběh samotné podpory, kterou Společnost pro ranou péči poskytuje svým klientům. „Rodiče natáčejí svůj běžný den, aktivity s dětmi, reakce dětí na různorodé podněty, pokroky ve vývoji, zkrátka situace, které chtějí s poradkyněmi probrat,“ popsala aktuální činnost organizace Jana Tušlo-

vá, ředitelka českobudějovické pobočky. „Videa pak zasílají poradkyně, která si je nastuduje a při konzultaci na ně reaguje.“

„Aktuálně pracujeme na zajištění vybavení konferenční místnosti, což by nám pomohlo zajistit průběh dalších aktivit ve virtuálním prostředí a propojit rodiny s odborníky touto cestou,“ nastínila Jana Tušlová, na co se chce organizace dále zaměřit.

Raná péče nabízí zdarma komplexní pomoc rodinám starajícím se o dítě se zrakovým, mentálním nebo kombinovaným postižením. Jak už prozrazuje název, pro správný vývoj dítěte jsou zásadní především jeho první roky. Také proto se Společnost pro ranou péči zaměřuje na děti od narození do sedmi let. Původně dobrovolnická poradenská činnost se zformovala v neziskovou organizaci, která působí v deseti krajích České republiky, kromě Jihočeského například i v Karlovarském či Olomouckém kraji.

ADÉLA ČERNÁ

Radost Martina je husa a džbán vína.

Divadlo žije i v období pandemie

Cenu Divadelních novin získali Dobrý, Radok nebo Vagnerová

V pondělí druhého listopadu proběhlo již dvacáté předávání Cen Divadelních novin, jednoho z nejprestižnějších českých divadelních ocenění. Za sezónu 2019/2020 bylo ohodnoceno celkem deset umělců v sedmi různých kategoriích, většina cen zaměřila do pražských a brněnských divadel.

Jubilejní ročník Cen Divadelních novin proběhl kvůli aktuální pandemii COVID-19 netradičně bez diváků. Během online přenosu z žižkovského Prostoru39 výsledky vyhlásily Eva Stará, Andrea Vykysalá a Karolína Křížková ze souboru Holektiv. O výběru rozhodovala porota složená z 28 divadelních kritiků a publicistů.

Vítězným publikačním počinem v oblasti divadla se stala antologie Scéna 1980-1989 od Jana Dvořáka a Miloše Petany, která připomíná v současnosti pozapomenutý odborný čtrnáctideník Scéna. Tento časopis, do kterého přispívali významní divadelní i filmoví publicisté, prožil největší slávu v 80. letech, kdy výrazně kritizoval komunistické postoje. Právě toto období autoři v antologii mapují. Ocenění za loutkové a výtvarné divadlo si odnesli Dominik Migač a Jakub Maksymov za komorní inscenaci Prefaby. Hlavními hrdiny inscenace jsou

3 bezejmenní sousedé, kteří prožívají své každodenní životy v paneláku, dřívějším symbolu nového bydlení.

Cenu za hudební divadlo získalo Národní divadlo Brno, konkrétně režisér a libretista David Radok a skladatel Marek Ivanovič za jednoaktovou operu Monument. Námětem opery se stal osud sochaře Otakara Švece, který je známý především jako autor nechalvalně proslulého pomníku J. V. Stalina na Letné. V kategorii taneční a pohybové divadlo zvítězila režisérka a choreografka Lenka Vagnerová za inscenaci Panoptikum. Inspirací byly pro Vagnerovou takzvané freakshows, populární zábava 19. století, ve kterých vystupovali lidé s různými fyzickými anomáliemi a vadami. Vítězkou kategorie alternativní divadlo se stala performerka Nela H. Kornetová a její sólová inscenace Badman, se kterou v létě vystupovala jak na českých, tak světových festivalech. V představení se silně vymezuje proti skutečným i fiktivním „záporákům“ a předvádí velice náročné fyzické divadlo.

V závěru došlo k vyhlášení výsledků nejsledovanějších kategorií činoherní divadlo a herecký výkon. V činohře byla oceněna režisérka Kamila Polívková z HaDivadla Brno za inscenaci Prezidentky. Tato komedie rakouské

Předávání cen Divadelních novin.

Foto archiv

ho dramatika Wernera Schwaba se zabývá hlavně stárnutím populace a postavením důchodců ve společnosti. Kategorii herců podle poroty vyhrál Karel Dobrý za roli mladého Franze Kafky v představení Malý stvořitel

(Der kleine Fratz). Divadelní spolek Jedl tuto inscenaci situoval přímo do bývalého bytu Kafkových, kde se odehrává řada scének, která vychází z Kafkova mládí i jeho dopisů a děl.

Na konci přenosu pronesl krátký

projev také šéfredaktor Divadelních novin Josef Herman. Pobláhlopřál v něm všem vítězům i nominovaným a popřál jim hodně energie do nové tvorby a pevné zdraví.

ANNA JINDRÁKOVÁ

Vlast, kterou si čtenář zamiluje, i když do ní nepatří

Román Vlast španělského autora Fernanda Aramburua vtáhne do děje pomocí silného příběh dvou rodin do smutných moderních dějin Baskicka, které jsou poznamenány působením teroristické nacionalistické organizace ETA. Kniha probouzí nejen celou škálu pocitů, ale i zájem o tuto kontroverzní část Španělska.

Jedná se vůbec o první dílo jednašedesátiletého spisovatele, které bylo přeloženo do češtiny. O překlad se postaral Vít Kazmar a kniha vyšla u nakladatelství Akropolis v roce 2019. Román získal již řadu ocenění po celém světě, byl přeložen do 31 jazyků, a dokonce se stal předlohou pro stejnojmenný seriál, který tento rok vysílá HBO.

Vlast na téměř 600 stránkách vypráví smyšlený příběh na pozadí skutečných událostí, který se v románu rozvíjí skoro 40 let. Střídají se zde dvě časové roviny. První začíná v 70. letech, po smrti generála Francisca Franca, během nichž ETA zesiluje své působení, zatímco druhá se odvíjí od

události v roce 2011, kdy ETA prakticky končí a vyhláší klid zbraní. Zachycují, jak se silně přátelství mezi dvěma baskickými rodinami, hlavně mezi matkami těchto rodin – Bittori a Miren, přemění v obrovskou nenávisť. V 70. a 80. letech Bittorin manžel Txato, živící se jako podnikatel s kamiony, začíná dostávat dopisy, ve kterých je nucen členy ETY platit tzv. revoluční daň. Zároveň v druhé rovině se ve stejné době kvůli svému přesvědčení rozhodne syn Miren, Joxe Mari, že se k oně separatistické organizaci přidá. Vztahy mezi oběma rodinami se vyhroťí ve chvíli, kdy ETA Txata zabije. Poté co ETA složí zbraně v roce 2011 se vdova Bittori rozhodne příběh znovu otevřít a konečně celý pochopit.

Kniha napínavě zachycuje osudy všech členů obou rodin v krátkých kapitolách, kde střídá nejen časové roviny, ale i vypravěče. I přes velké množství postav se autorovi podařilo je všechny podrobně psychologicky vykreslit. Skrz ně právě ukazuje, jak těž-

ké je se vyrovnat se ztrátou blízkého, donutí čtenáře zamyslet se nad odpuštěním, nad rozdílem mezi láskou k vlasti a fanatickým nacionalismem, nad postavením a hodnotou rodiny, vírou a nad celou řadou dalších složitých témat.

Hlavní síla románu tkví v tom, že příběh je univerzální, ačkoliv se to na první pohled nezdá. Díky postavám, které prožívají těžké životní situace, promluví téměř ke každému. Navíc poodhalí samotné fungování ETA, které je zde zachyceno prostřednictvím zkušenosti Joxe Mariho. Poskytné vzhled do smýšlení Španělů z obou stran konfliktu a ukáže, kolik bolesti tyto události vnesly do mnoha zdejších životů. Velkým bonusem jsou už zmiňované postavy, z kterých cítíte jejich španělskou (potažmo baskickou) národu a hodnoty, které jsou pro ně klíčové. Příběh nejednoho čtenáře zkrátka pohltí a bude otáčet stránky jako divý.

LUCIE ŠPETOVÁ

Lockdown pomohl tvořit velkým interpretům, ničí ale ty neznámé

Epidemie koronaviru zrušila interpretům turné a koncerty po celém světě a nahnala je zpátky do jejich obýváků. Ti tak konečně dostali, zejména v Americe, poprvé dlouhý a ničím nerušený klid na skládání nové hudby a první plody činnosti jsou konečně slyšet.

Country-popová senzace Taylor Swift už v létě vydala svoji novou desku Folklore, která zní přesně tak, jak si jen jarní lockdown lze představit. Swift opustila velkolepou do puntíku doladěnou rádiovou produkci, sedla si doma s čajem k piánu (s výpomocí několika producentů přes Zoom) a složila víc jak desítku dojemných balad, které patří k vrcholům její kariéry. Zvlášť duet Exile s Bon Iverem podle většiny zahraničních kritiků aspiruje na cenu Grammy.

Stejně na tom je i virtuální kapela Gorillaz v čele s bývalým frontmanem britské devadesátkové senzace Blur - Damon Albernem. Ta s novou deskou

Song Machine: Season One: Strange Times dokonce předčila svoji tvorbu za posledních devatenáct let a kvalitou dosahuje výšin oceňovaného debutu. Z původních několika singlů tvořených čistě pro radost se přes online platformy sešla nesourodá skupina muzikantů počínaje Eltonem Johnem či Beckem až po novou krev tvořenou rappery jako 6Lack a SchoolboyQ či punkovými Slaves. Vytvořila zábavnou experimentální nahrávku. Ta jako většina ostatních desek Gorillaz reflektuje současné téma, kterým je stále trvající pandemie, osamění, ale i radost ze samotného bytí.

Velké očekávání budí i nová deska Disco od Kylie Minogue. Australská diva se kvůli ní učila sama doma produkovat vlastní hudbu. Narozdíl ale od experimentů a stesku po normálních časech přináší nostalgický sound sedmdesátých let, kterým se víceméně později proslavila, a fanouškům tak spíše dopřává odlehčení od každodenních starostí, než hloubavé přemýšlení nad dnešní situací.

Ačkoliv se tak může zdát, že hudební průmysl bude díky Covidu obohacen o několik významných děl, opak je spíše pravdou. Spousta hudebníků přišla o práci, peníze jim pomalu docházejí, často nemají pomoc od vlády, nejsou pod velkým labelem, který by je podržel. A tak místo zajímavých děl spíše hrozí, že interpreti ztratí trénink a motivaci psát něco nového, co může tvořit hudební budoucnost.

MAXMILIÁN NOVÝ

Za uzavření škol zaplatí společnost i jedinci obrovskou cenu

Dokončení ze strany 2

Školy jako priorita

Řada států k tomuto závěru očividně dospěla a udělala z alespoň částečného udržení prezenční výuky na školách svou prioritu. Epidemii zmítaný Madrid nařídil úplný zákaz volného pohybu s výjimkou cest do práce, za zdravotnickou péči a do školy. Ano, jediné místo, kam mohou žáci jít, je do školy. Rozdíl oproti nařízením platným v České republice je do očí bijící. Zde se donedávna žáci mohli scházet téměř všude – kromě školy. Státy také ve velkém pracují s hybridní výukou a přísnými opatřeními. Například v Andaluzii žáci chodí do školy vždy jen polovinu týdne, musí mít

celou dobu roušku a sedí po jednom v lavici. Podobný systém, přestože plně nenahradí běžnou prezenční výuku, alespoň eliminuje obrovské ekonomické ztráty a negativní dopady na životy i budoucnost milionů školáků.

Zavřít a uvidíme

Česká vláda bohužel žádný podobný plán nemá a zavření škol bylo vždy jedním z prvních opatření proti šíření epidemie. Zatímco skutečná cena takového počínání je obrovská, efektivita kroku na zpomalení šíření epidemie zůstává nejasná. Vláda šermovala čísly o počtech nakažených učitelů a studentů, bez trasování ale není možné určit, zda se dotyční opravdu nakazili

ve škole. Podle uniklých dat Ústavu zdravotnických informací a statistik se ve školách k 10. 10. odehrálo pouze 9,1 % přenosů Covid-19. Je ovšem nutno zmínit, že ÚZIS informace označil za zavádějící, protože, jak už bylo dříve řečeno, u řady nakažených není možné přesně určit místo nákazy. Z řady studií nicméně skutečně vyplývá, že se ve školách Covid příliš nešíří, nedávno k tomuto závěru dospěla například německá studie vedená Ingo Ispordingem z Institutu IZA. Nakolik velkým přínosem uzavření škol skutečně je, není zatím jasné.

Namýšlené nepromyšlené

Kvůli netransparentnosti české vlády bohužel nevíme, z jakých dat vláda

vycházela, ani co si od uzavření škol slibovala a jestli se to skutečně daří. Jisté však je, že situace, ve které se kvůli neschopnosti kabinetu jednat včas nacházíme, je opravdu vážná a nehledě na to, jestli jsou pozitivní efekty zavření škol velké nebo malé, musí žáci prozatím zůstat doma. Do následujících měsíců života s Covidem-19 musí ale vláda nabídnout více než chaotické a nepromyšlené uzavření škol. Plnohodnotně fungující školství musí být jednou z hlavních priorit. Jinak bude České republice krátkozrakost vlády nadále zadělávat na nevalnou budoucnost.

ADÉLA HORÁKOVÁ

Kultura
žije

Konec čekání: reprezentace po osmi měsících vyjede na mezinárodní led

Čeští hokejoví fanoušci už znají sestavu týmu, který se po osmiměsíční pauze představí na Poháru Karjala. První zastávka Euro Hockey Tour se kvůli pandemii covid-19 odehraje pod přísnými pravidly. Trenérský štáb nově pod vedením Filipa Pešana na tuto akci nominoval mimo zkušených hráčů i deset mladíků, kteří by se na přelomu roku měli představit na MS do dvaceti let v Kanadě.

Kouč národního týmu Filip Pešan ve čtvrtek 29. října představil svoji nominaci pro první reprezentační akci sezóny. Tou je již tradičně finský Karjala Cup, který se bude konat 5. – 8. listopadu v Helsinkách v tzv. režimu bubliny, obdobně jako severoamerická NHL. Všichni členové týmu se proto musí ještě před odletem na turnaj

prokázat negativním testem na koronavirus a další podstoupit hned po přeletu na letišti v Helsinkách. Dále je omezen pohyb hráčů pouze na cestu z hotelu do hokejové haly a zpět. Navíc všechny čtyři výpravy tj. národní týmy České republiky, Finska, Švédska a Ruska musí bydlet ve stejném hotelu. Přísným karanténním opatřením se musejí podrobit i fanoušci – účast hokejových příznivců je zakázána. Jedinou výjimkou jsou zápasy domácího (finského) mužstva. Na tato utkání může přijít až 4500 diváků pod podmínkou, že budou mít roušky a sedět v devíti organizátory vytyčených sektorech ob sedadlo.

Výběr reprezentantů se neobešel bez komplikací. Hlavní trenér nemohl na sraz povolovat hráče z tuzemské

Extraligy, která je od začátku října pozastavena. Dále se musel potýkat s osmi omluvenkami a obtížným uvolňováním hráčů z klubů, kvůli vysokému riziku nákazy. Na to však Pešanův tým reagoval vytvořením širšího kádru s náhradníky. V tom užším původně bylo 30 hráčů – 3 brankáři, 12 obránců a 15 útočníků. V sobotu večer z něj však vypadli obránci Sklenička s Krejčíkem a nejlepší střelec Kontinentální hokejové ligy Dmitrij Jaškin. Trenéři tak povolali ze seznamu náhradníků libereckého Radana Lence a dva juniorské reprezentanty – Pavla Nováka a Filipa Koffera.

To se ovšem opět změnilo v neděli 1. listopadu. Z turnaje odstoupil bek Andrej Šustr. Jeho místo zaplní Sklenička, jenž se vrací do sestavy. Ten se sice původně kvůli klubovým povinnostem z reprezentace omluvil, ale po jednání generálního manažera českého národního týmu s vedením klubu, mu byla účast na Karjala Cupu povolena. K týmu by se měl připojit ihned po příjezdu z venkovních zápasů. Momentálně je tedy na soupisce zapsáno 30 jmen ve složení – 3 brankáři, 10 obránců a 17 útočníků. Mezi

nimi je i deset juniorů z reprezentace do dvaceti let, kteří přišli o zápasový program před blížícím se mistrovstvím světa. Účast na seniorském turnaji je tak pro ně (zatím) jedinou možností, jak se připravit. Všichni junioři navíc stále čekají na svoji premiéru v seniorské reprezentaci. Jeden z nich má dokonce možnost přepsat českou hokejovou historii. Pokud by na led nastoupil plzeňský obránce David Jiříček, převzal by rekord nejmladšího hráče v národním týmu dospělých. Ten od roku 2002 drží Rastislav Olesz, který si svoji premiéru odbyl v 17 letech, dvou měsících a 12 dnech. Jiříček své

sedmnáctiny oslavil až 28. listopadu.

Oproti přechodným letům se národní tým nesejde na tréninkovém kempu v Praze. První společný trénink proběhne až v místě turnaje, tedy v helsinské Hartwall Areně, v úterý dopoledne. První ostrá zkouška Pešanova výběru přijde na řadu o dva dny později. Ve čtvrtek v 13:30 vyzvou Češi svého nejčastějšího rivala, Švédy. V sobotu se pak od 16:30 utkají s domácím výběrem. Česká reprezentace turnaj zakončí klasickým nedělním duelem s ruskou sbornou, a to ve 12:30.

KATEŘINA HRUBÁ

Brankáři: Patrik BARTOŠÁK, Dominik HRACHOVINA, Lukáš PAŘÍK
Obránci: Jakub GALVAS, Filip HRONEK, Jakub JERÁBEK, David JIŘÍČEK, Lukáš KLOK, Šimon KUBÍČEK, Michal MORAVČÍK, Vojtěch MOZÍK, David SKLENIČKA, Stanislav SVOZIL
Útočníci: Rudolf ČERVENÝ, Dmitrij JAŠKIN, Radek KOBLÍŽEK, Filip KOFFER, Radan LENC, Jan MYŠÁK, Andrej NESTRAŠIL, Pavel NOVÁK, Jan ORDOŠ, Jaromír PYTLÍK, Adam RAŠKA, Ondřej ROMAN, Jiří SMEJKAL, Michael ŠPAČEK, Šimon STRÁNSKÝ, Michal TEPLÝ, Hynek ZOHORNA, Tomáš ZOHORNA

Roman Berbr setrvává v představenstvu společnosti STES

Roman Berbr.

Foto archiv

Korupční kauza Romana Rogoze hýbe českým fotbalem. Senzační postup jeho Vyšehradu, o kterém mimopražští fotbaloví fanoušci poprvé slyšeli právě v sezoně 2018/2019, je nyní zdiskreditován.

Vyšetřování ukázalo, že právě majitel Rogoz uplácel rozhodčí nejen v zápasech Slavoj, ale i konkurenční Olympie Radošín, se kterou bojoval o postup. A právě u korupce rozhodčích se objevilo známější jméno, Roman Berbr. Byl to on, kdo měl, dle policejních odposlechů, Rogozovi tento „projekt“ posvětit a pomoci mu i v jeho „realizaci“. V českém fotbale se totiž bez něj nesmí vůbec nic.

Muž přezdívaný Náčelník si vybu-

doval ve Fotbalové asociaci České republiky neotřesitelnou pozici. Už když byl fotbalový rozhodčí kolem něj kroužila podezření z braní úplatků, přesto se vypracoval na nejvyšší pozici v českém fotbale. Důvodem byla podpora krajských svazů, v jejichž čele často stáli Berbrovi přátelé a bývalí kolegové rozhodčí. Jeho vláda nad českým fotbalem však pravděpodobně končí. Bývalý místopředseda FAČR sedí ve vazbě a rezignoval na všechny své funkce. I když ne tak docela.

Falešné pokání

Je pravda, že místopředsedou FAČR už není, stejnou funkci však stále zastává ve společnosti STES. Ta zajišťuje

pro FAČR mediální propagaci nebo prodej televizních práv. Narozdíl od Fotbalové asociace, která je neziskovkou, je STES akciová společnost. Místopředseda představenstva Roman Berbr na tuto funkci nerezignoval. Jeho pokání ve formě odstoupení z FAČR tedy ztrácí na hodnotě. A můžeme se ptát, co ho k tomuto kroku vedlo.

Dá se namítnout, že marketingová agentura STES s případem nijak nesouvisí, jedná se o korupci rozhodčích, ne o zpronevěru financí dceřiné společnosti FAČR. Nicméně tohle teplo získal Roman Berbr díky své funkci ve Fotbalové asociaci, druhým místopředsedou STES je totiž Zdeněk Zlámal, místopředseda FAČR za Moravu.

Pravděpodobnější je snaha o propuštění z vazby. Policie ho nesmí propustit, pokud platí jedna ze tří podmínek – obžalovaný může ovlivňovat svědky; obžalovaný může pokračovat v trestné činnosti; reálně hrozí, že obžalovaný opustí zemi. Berbr se rezignací na pozici ve FAČR zbavil jedné, což je nejspíše důvod, proč odstoupil. Na první pohled gesto uznání chyby a porážky, na tu druhou spíše právní tah. Roman Berbr vzbuzuje vášně i po svém zadržení, český fanoušek tak nebude mít klid, dokud nepadne rozsudek. Fotbaloví příznivci tak mohou mít oprávněný dojem, že jejich sport je začarovaný a zkorumpovaný skrz na skrz. Nebo že právě na něj je víc vidět.

LUKÁŠ BARTÁK

Přehršle problémů pro Slavii

Bez tří reprezentantů proti hvězdám z francouzské Nice

Pražskou Slavii čeká důležitý zápas v Evropské lize proti OGC Nice. Trenérský štáb kolem Jindřicha Trpišovského má daleko více starostí, než jen soupeře. Vlastní tým má oslaben o 3 hráče s reprezentační zkušeností pozitivně testované na koronavirus a stále postrádá i větší herní praxi, jelikož se domácí soutěž rozeběhne až o víkend. Toto vše bude proti hvězdám z francouzské ligy chybět.

Legenda na lavičce

Nejvýraznější postavou Nice je jednoznačně trenér Patrick Vieira. Ve své hráčské kariéře odehrál přes 100 zápasů za francouzský národní tým. Prošel kluby jako Inter Milán, Juventus a Manchester City. Největší slávu však zažil v dresu londýnského Arsenalu, s kterým třikrát získal FA Cup (anglický pohár a nejstarší klubová fotbalová soutěž na světě), třikrát Community Shield (vítěz FA Cupu proti vítězi národní ligy) a třikrát Premier League (první anglická národní liga). Jako kapitán zažil slavnou éru anglického celku, The Invincibles, kdy Arsenal za celý ročník 2003–04, který má 38 zápasů, neprohrál ani jeden a zaslouženě vyhrál titul. Je mistrem světa (1998) i Evropy (2000). Svoji trenérskou kariéru nastartoval v roce 2016 u amerického celku New York

City, odtud se dostal právě k Nice, kde působí třetím rokem. V první sezoně dovedl francouzský celek k 7. místu, minulou si polepšil o příčky dvě.

Nebezpečí v útoku

Francouzský lodivod má k dispozici oba nebezpečné ofenzivní hráče. A ve formě! Kasper Dolberg i Amine Gouiri mají velmi dobrý vstup do aktuální sezony. Ve francouzské lize vstřelilo Nice 14 gólů, jmenovaní měli přímý vliv hned v 9 z nich, ať už jako střelec nebo přihrávající. Dánský talent Dolberg má na kontě 3 góly, jeho francouzský kolega Gouiri také 3 góly (další 2 v Evropské lize) a přidal k tomu i 3 asistence. Je momentálně nejlépe hodnoceným hráčem svého mužstva a má silnější formu. Dolberg je stále talentem, ale v říjnu mu bylo již 23 let, vstupuje do nejlepšího fotbalového věku a má za sebou velmi úspěšnou štaci v Ajaxu Amsterdam, který při přestupu do Nice utřel 20,5 milionu eur. Je mistrem nizozemské ligy a vice mistrem Evropské ligy. Za zmínku by stál i kapitán Dante, bývalá střední obránce Bayernu Mnichov, ten si ale přivodil zranění kolene přibližně na půl roku. Morgan Schneiderlin je další známé jméno, které prošlo slavné anglické celky jako Manchester United nebo Everton.

VENDELÍN SCHIERREICH

Slavia vybojovala vítězství 3:2.

Foto archiv

FLEŠ

Do čísla přispěli:

Lukáš Barták, Adéla Černá, Vojtěch Donát, Adéla Horáková, Kateřina Hrubá, Anna Jindráková, Ilike Kumsová, Simona Matúšová, Magdaléna Netíková, Maxmilián Nový, Vendelín Schierreich, Richard Steindl, Lucie Špetová, Laskavě lálal mgr. Jaroslav Slanec